

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobce **M. R.**, bytem ..., proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR**, se sídlem 128 01 Praha 2, Na Poříčním právu 1/376, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 29.6.202011, sp. zn. ...č.j. ...

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Ve včas podané žalobě žalobce napadal rozhodnutí vydané Magistrátem města Brna, odbor sociální péče pod č.j. ..., dne 29.6.2011, když se domáhal zrušení tohoto rozhodnutí a dále podával žalobu proti nečinnosti.

Pokud jde o žalobu proti nečinnosti, tuto nečinnost žalobce žádným způsobem blíže nespecifikoval.

Dále namítal, že o jeho odvolání nerozhodoval Krajský úřad Jihomoravského kraje, ale Magistrát města Brna, což je v rozporu s ust. § 77 zák.č. 111/2006 Sb.

Dále pak namítal, že Magistrát města Brna, když vydal rozhodnutí v neprospěch žalobce, rozhodl v rozporu s platnými právními předpisy, neboť nebyl zjištěn náležitě skutkový stav. Magistrát města Brna v odůvodnění rozhodnutí se opírá o domněnku věrohodnosti a domnělé předpoklady, o domněnky a domnělé předpoklady účelovosti, které nemají základ ve skutkové podstatě. Sociální a majetková situace žalobce se nezměnila vzhledem ke skutečnostem rozhodných dle § 2 odst. 1, 3, 5, § 44 odst. 1 a § 3 odst. 4, § 49, § 61 a § 67 zák.č. 111/2006 Sb., tj., že nemá žádné prostředky k hrazení potřeb živobytí a bydlení a ostatních potřeb a tyto skutečnosti byly doloženy všechny a které jsou potřebné

k posouzení o rozhodnutí a „odvolací“ úřad ve svém odůvodnění neprokázal a ani ve skutečnosti nemohl prokázat ve svém šetření v „neoprávněném“ odvolacím řízení rozhodné skutečnosti svého rozhodnutí, protože důvody pro rozhodnutí, č.j. o zamítnutí odvolání a potvrzení rozhodnutí sociálního úřadu Brno – Černovice, neexistují a nenastaly a žalobce má za to, že jsou tedy v rozporu s právními předpisy. Žalobce neměl, nemá a nevlastnil jakékoliv prostředky pro hrazení potřeby živobytí, bydlení a ostatních nezbytných potřeb. Poslední mzdu ze zaměstnání v měsíci říjen 2010 obdržel v listopadu 2010 a tuto použil pro svoji potřebu a od 1.12.2010 nemá prostředky na živobytí a bydlení a na zabezpečení ostatních potřeb a toto v žádosti uvedl. Odkaz v rozhodnutí na zákon o rodině je irelevantní, protože žalobce nemá rodinu a vede samostatnou domácnost a všechny skutečnosti byly úřadu v souladu se zákony k rozhodnutí k dispozici a mohl si je zjistit a všechny byly doloženy. Tyto prostředky žalobce nemá a potřebuje je a jeho celková sociální a majetková situace hmotné nouze nastala, je tedy důvod pro přiznání dávky pomoci v hmotné nouzi, jelikož tato jeho celková situace hmotné nouze vznikla a sociální a příjmová situace žalobce byla taktéž doložena u úřadu práce, kde toto úřad zjišťoval nebo měl zjišťovat a tyto skutečnosti věděl. Prostředky, které žalobce spravoval a zhodnocoval podle svěřitele pro svěřila a které mu byly svěřeny, nebyly a nejsou jeho majetkem a nevlastnil je a byly podle pokynů svěřitele odeslány a vráceny, což žalobce i svěřitel doložil a bylo to také zjištěno úřadem. Navíc tato správa majetku není v rozporu s právními předpisy a cizí majetek tedy žalobce nedokládá a neosvědčuje. Úřad si ani neověřoval u svěřitele žádné skutečnosti ohledně těchto prostředků. Tyto poznámky žalobce sám úřad Brno – Černovice zjistil a je to též patrné z dokumentace tohoto úřadu. Navrhoval v tomto směru provést dokazování, a předložení dokumentace úřadu žalovaným, ve kterých je toto zcela patrné. Žalobce se domnívá, že ze strany Magistrátu města Brna nedošlo ani po věcné stránce ani po obsahové stránce ke správnému a oprávněnému závěru v jeho rozhodnutí a odůvodnění. Nedošlo k řádnému přezkoumání a přezkoumání záležitostí žalobce ve věci jeho odvolání. Proto toto odůvodnění v rozhodnutí považuje za neprůkazné a nedoložené a nemohlo ani být doloženo, protože důvody pro nepřiznání pomoci nenastaly. Navrhoval provedení důkazního šetření a navrhoval, aby žalovaná strana předložila a doložila listinné důkazy z řízení o šetření v této věci, ze kterých by bylo patrné, že nastaly změny, skutečnosti a události ve smyslu momentální celkové sociální situace hmotné nouze žalobce a žalovaná strana prokázala důvody a oprávněnost důvodů svého rozhodnutí, tedy, že žalobce vlastní prostředky na živobytí, které by mohl použít v situaci v hmotné nouzi. Navrhoval proto, aby rozhodnutí vydané Magistrátem města Brna ze dne 29.6.2011 bylo zrušeno a věc vrácena žalovanému orgánu k dalšímu řízení s tím, že tento bude zavázán k povinnosti rozhodnout ve věci do 7 dnů.

Krajský soud v Brně zjistil z napadeného rozhodnutí i správního spisu, že 9.3.2011 podal žalobce na ÚMČ Brno – Černovice žádost o mimořádnou okamžitou pomoc z důvodu hrozby vážné újmy na zdraví, kdy poukazoval na to, že od 1.12.2010 žádá o mimořádnou okamžitou pomoc na zakoupení jídla a potřeb dietního stravování, že nemá dále finanční prostředky na vyzvednutí léků a hrazení regulačních poplatků v lékárně a u lékaře, dále potřebuje finanční prostředky na zakoupení zimní obuvi a z důvodu ochrany před chladem. Úřad městské části Brno – Černovice nekoná a jeho sociální a majetkovou situaci neřeší.

28.3.2011 pod č.j. ... vydal ÚMČ Brno – Černovice rozhodnutí, kdy rozhodl o žádosti žalobce tak, že mu nepřiznal dávku mimořádné okamžité pomoci z důvodu hrozby vážné újmy na zdraví. Uvedl, že při svém rozhodování vycházel ze skutečností a listinných materiálů, které jsou součástí spisové dokumentace o žádosti, které si zjišťoval. Zabýval se skutkovým zjištěním a postupoval v souladu se zákonem o pomoci v hmotné nouzi na základě

§ 41. Zjišťoval u právnických osob údaje rozhodné pro nárok na dávku. Bylo zjištěno mimo jiné, že žadatel obdržel příjem z výdělečné činnosti u Nadace Veronika za období září a říjen 2010, má nutné dietní stravování. Dále na základě zjištěných skutečností bylo zjištěno, že žalobce má vlastnické právo (list vlastnictví č. 187) a disponoval s bankovními účty. Nejvyšší zůstatková finanční hotovost byla zjištěna na účtu u banky ING Bank N.V.: č. ú.: ..., která činila ke dni 1.7.2010 částku ve výši ..., -Kč. Na základě nepravdivých, neúplných nebo zkreslených údajů, které uvedl, a musel z okolností předpokládat, že mu dávka nenáležela, bylo zahájeno správní řízení ve věci přeplatku příspěvku na živobytí č.j. ... ze dne 17.12.2010. V návaznosti na popsání zjištění správního orgánu dne 27.9.2010 žadatel a příjemce dávky M. R. předložil prohlášení paní I. M. (sestry jmenovaného), ve kterém toto uvádí, že finanční hotovost byla M. R. i svěřena a dle jejich pokynů byly účty zrušeny. Na základě výše uvedeného správní orgán uváděné skutečnosti ověřil, přičemž zjistil, že bankovní účet žadatele u banky ING Bank N.V. byl zrušen 1.9.2010. Pro orgán pomoci v hmotné nouzi je nezbytné zabývat se všemi skutečnostmi, které zjistí při prověřování skutečností rozhodných pro přiznání mimořádné pomoci, tedy i tím, že v měsíci červenci 2010 bylo správním orgánem zjištěno, že žadatel a příjemce neosvědčil a zatajil skutečnost, že má zřízený bankovní účet, na kterém má finanční hotovost, a ne malou. Prohlášení o tom, že zjištěné finanční prostředky nejsou jeho, které bylo předloženo I. M., není pro správní orgán hodnověrným důkazem, a to z následujících důvodů. Majitelem bankovního účtu, na němž byla zjištěná finanční hotovost uložena, byl M. R., který tuto skutečnost orgánu pomoci v hmotné nouzi zatajil a nepřiznal finanční hotovost, kterou prokazatelně disponoval. Písemné vyjádření I. M., mající navíc formu pouhého „čestného prohlášení“, bez prokazatelného doložení uváděných skutečností, považuje správní orgán za účelovou. Tomu nasvědčují i další návazné kroky, který žadatel následně učinil (zrušení účtu a převedení finanční hotovosti, opětovná evidence na úřadu práce od 28.10.2010), ve snaze domoci se opětovného přiznání příspěvku na živobytí č.j. podané dne 1.12.2010. V každém případě je však pro orgán pomoci v hmotné nouzi nezbytné zabývat se všemi skutečnostmi, které zjistí, i tím, že v měsíci červenci v roce 2010 bylo zjištěno, že žadatel a příjemce neosvědčil a zatajil skutečnost, že má zřízené bankovní účty, na kterých má finanční hotovost a ne malou. Dále dne 28.12.2011 správní orgán hmotné nouze rozhodl z moci úřední o vzniku a povinnosti vrácení přeplatku pod č.j. Správní orgán také rozhodl dne 28.2.2011 ve věci žádosti o příspěvek na živobytí podaný dne 1.12.2010 nepřiznat příspěvek na živobytí č.j. Vzhledem k zjištění finanční hotovosti ke dni 1.7.2010 je předpoklad, že M. R. jako žadatel svoji sociální a majetkovou situaci může řešit dlouhodobě ze svých finančních prostředků. Finanční hotovost může využít k uhrazení všech potřeb, které uvádí v popisu své žádosti. Navíc je M. R. vlastníkem nemovitého majetku – ¼ nemovitosti, kterou mohl využít ihned, popřípadě po určité době, pro zvýšení příjmů, a to jak krátkodobě pro překlenutí stavu hmotné nouze, tak dlouhodobě. Zákon i pro hodnocení majetku nad poměry (kromě majetku značného) stanoví období, v němž se k tomuto majetku nepřihlíží, a to u movitého majetku 6 měsíců a u nemovitého 3 měsíce. Vzhledem ke skutečnostem, které správní orgán zjistil, že je žadatel vlastníkem nemovitosti již v předešlé žádosti, č.j., mohl v období 3 měsíců tuto nemovitost využít ke zvýšení příjmů. Vzhledem k tomu, že žalobce jako žadatele o mimořádnou okamžitou pomoc nelze považovat jako osobu v hmotné nouzi, neboť jeho majetková a sociální situace je taková, že jídlo, potřeby dietního stravování, hrazení poplatků na léky v lékárně a hrazení regulačního poplatku v lékárně a u lékaře, zakoupení zimní obuvi, lze hradit z jeho finančních prostředků a proto bylo rozhodnuto, jak ve výroku uvedeno. Dále bylo uvedeno, že zvýšené náklady na dietní stravování jsou zohledněny v příspěvku na živobytí. Částka živobytí se tak zvyšuje, pokud zdravotní stav osoby vyžaduje dle doporučení příslušného odborného lékaře zvýšené náklady na dietní stravování, měsíčně o částku, kterou pro jednotlivé typy diet stanoví vyhláška 504/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o pomoci

v hmotné nouzi. Regulační poplatky na vyzvednutí léků v lékárně jsou zohledněny v případě, že by byl žalobce považován za osobu v hmotné nouzi v příspěvku na živobytí.

Proti tomuto rozhodnutí žalobce podal odvolání, kde uváděl skutečnosti, které později uvedl v žalobě, tj., že nemá žádné finanční prostředky, tyto pouze spravoval pro svěřitele, tj. pro svou sestru na základě jejich pokynů, takže pro svou potřebu s nimi nemohl disponovat.

29.6.2011 vydal Magistrát města Brna, odbor sociální péče rozhodnutí, kdy odvolání žalobce zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

Z odůvodnění tohoto rozhodnutí vyplynulo, že Magistrát města Brna se ztotožnil se všemi skutečnostmi zjištěnými ÚMČ Brno – Černovice ohledně finančních možností žalobce a tvrzení žalobce o tom, že žádné finanční prostředky neměl a že pouze spravoval finanční prostředky své sestry, považoval také za tvrzení účelové a nepravdivé a proto bylo odvolání žalobce zamítnuto a prvostupňové rozhodnutí potvrzeno.

Odvolání žalobce tedy Magistrát města Brna shledal nedůvodným.

Krajský soud v Brně také zjistil z jiných správních spisů, když se žalobce domáhal vyplacení stejné dávky, že ÚMČ Brno – Černovice provedl šetření na základě žádosti žalobce o dávku a zjistil (např. z terénního šetření datovaného 21.4.2011), že matka žalobce nežije od jara do podzimu na ... ulici č. ..., ve kterém má s žalobcem společné bydliště. Při pobytu v Brně žije se svým synem sice v jednom bytě, žijí však každý zvlášť. Mají každý svou lednici, žalobce se matce nesvěřuje, žije si svůj život. Terénní šetření u matky žalobce bylo provedeno proto, že se k tomuto datu nepodařilo provést sociální šetření u žalobce samotného.

Žalovaný postupoval ve věci prošetření žádosti o dávku pomoci v hmotné nouzi ve smyslu správního řádu, majetkovou situaci žalobce řádně prošetřil a doložil příslušnými listinnými důkazy, jako jsou výpisy z katastru nemovitostí, výpisy z účtu, jak bylo výše uvedeno.

Soud ve věci nařídil jednání na žádost žalobce, tohoto se však žalobce bez omluvy nezúčastnil ale vzhledem k tomu, že doručení bylo vykázáno, soud rozhodl v jeho nepřítomnosti. Rozhodl také v nepřítomnosti žalovaného, neboť žalovaný se z jednání omluvil z pracovních důvodů a souhlasil jednat bez přítomnosti jeho zástupce.

Soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného, když byl vázán rozsahem a důvody, které žalobce uplatnil v žalobě (§ 75 odst. 2 s.ř.s.). Při přezkoumání rozhodnutí žalovaného soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Dospěl k závěru, že žaloba důvodná není, a to z následujících důvodů:

Ze správního spisu soud zjistil, že rozhodnutí žalovaného se opírá o listinné důkazy založené ve spisové dokumentaci ÚMČ Brno – Černovice, založené ve věci žádosti o dávku pomoci v hmotné nouzi. Hlavními důkazy jsou především výpisy z katastru nemovitostí prokazující stav evidovaný k 19.8.2010 a k datu 28.3.2011, výpis z účtu č. vedeného u ING Bank N.V. Praha 5, sdělení o zrušení účtu, prohlášení I. M. z 20.9.2010 o tom, že peněžní prostředky v celkové výši 502.078,44,-Kč svěřila M. R., který je dle jejich pokynů spravoval a nemohl s nimi volně disponovat, neboť nebyl a není jejich majitelem.

Dále z jiných správních spisů ve věci stejné dávky žalobce bylo zjištěno, že uvedené finanční prostředky byly převedeny na účet matky žalobce M. R. Dále pak bylo zjištěno z jiných správních spisů, že žalobce užívá byt své matky M. R. (zjištěno z evidenčního listu, nájemní smlouvy o nájmu bytu). V seznamu bydlících osob jsou uvedeny 2 osoby – žalobce M. R. a jeho matka M. R. Z nájemní smlouvy vyplývá, že nájemcem bytu je M. R. a je doložen i dokument potvrzující nutnost dietního stravování. Z jiných správních spisů pak bylo zjištěno, že žalobce vydal prohlášení, že byt na ..., byt č. ... se svoji matkou společně neužívá, nejsou a nebyli společně hlášeni k trvalému pobytu, každý z nich hradí polovinu nákladů na bydlení a každý vede samostatnou domácnost. Dále pak žalobce uváděl, že měl skutečně spoluvlastnický podíl k popsáným nemovitostem, ze kterého však nic neměl a ani nemohl mít žádný prospěch a z důvodu nákladů na jeho údržbu jej musel darovat, jelikož o jeho koupi nebyl zájem.

Žalobce také uváděl, že vzpomínaná finanční hotovost nikdy nebyla jeho vlastnictvím, jednalo se o částku, které patřila jeho sestře, on ji pouze spravoval.

Dále bylo zjištěno z listinných důkazů, že žalobce v době, kdy počal podávat žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc, účet u ING Bank zrušil a převedl i vlastnická práva k nemovitostem na jiné osoby, částku na účtu ING Bank převedl na jinou osobu, tedy částku uvedenou na jeho účtu, když peníze byly převedeny na účet matky žalobce, i když žalobce tvrdil, že tato částka je ve vlastnictví jeho sestry.

Podle § 2 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., pro účely posuzování stavu hmotné nouze se příjmy a sociální a majetkové poměry osoby, která žádá o dávku, posuzují společně s příjmy a sociálními a majetkovými poměry dalších osob. Okruh těchto společně posuzovaných osob se posuzuje podle zákona o životním a existenčním minimu.

Podle § 4 odst. 1 zákona č. 110/2006 Sb., se společně posuzují

- a) rodiče a nezletilé nezaopatřené děti,
- b) manželé,
- c) rodiče a nezletilé děti, které nejsou nezaopatřené, zletilé děti, pokud tyto děti společně s rodiči užívají byt a nejsou společně posuzovány s jinými osobami podle písm. b) nebo d),
- d) jiné osoby, které společně užívají byt, s výjimkou osob, které písemně prohlásí, že spolu trvale nežijí a společně neuhrazují náklady na své potřeby.

Podle odst. 2 § 2 zákona o hmotné nouzi se osoba nachází v hmotné nouzi, není-li dále stanoveno jinak, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob

- a) po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje částky živobytí, přičemž si nemůže tento příjem zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo jiných vážných důvodů vlastním přičiněním a zabezpečením jejich základních životních podmínek je tak vážné ohroženo,
- b) dosahuje sám nebo spolu s příspěvkem na živobytí podle § 4 odst. 1 písm. a) částek živobytí, ale nepostačuje k zabezpečení odůvodněných nákladů na bydlení (§ 34) a služby s bydlením bezprostředně spojené.

Podle odst. 3 výše uvedeného ustanovení, osoba se považuje za osobu v hmotné nouzi též, jestliže nesplňuje podmínky uvedené v odst. 2, avšak s přihlédnutím k jejím příjmům, celkovým sociálním a majetkovým poměrům ji hrozí vážná újmy na zdraví.

Podle odst. 4 za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, kterou postihne vážná mimořádná událost a její celkové a sociální a majetkové poměry jsou takové, že ji neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami; vážnou mimořádnou událostí se rozumí zejména živelná pohroma (např. povodeň, vichřice a vyšší stupně větrné pohromy, zemětřesení), požár nebo jiná destruktivní událost, ekologická nebo průmyslová havárie.

Podle odst. 5 výše uvedeného ustanovení může být osoba považována za osobu v hmotné nouzi, jestliže nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky

- a) k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, spojeného zejména se zaplacením správního poplatku při prokázání ztráty osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání, s úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků a v případě nezbytné pomoci s úhradou noclehů, nebo
- b) na úhradu nákladů spojených s pořízením nebo opravou nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby, nebo
- c) na úhradu odůvodněných nákladů souvisejících se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřeného dítěte a se zajištěním nezbytných činností souvisejících se sociálně právní ochranou dětí

Podle odst. 6 výše uvedeného ustanovení za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která v daném čase, s ohledem na neuspokojivé sociální zázemí a nedostatek finančních prostředků nemůže úspěšně řešit svoji situaci a je ohrožena sociálním vyloučením, jestliže zejména

- a) je propuštěna z výkonu zabezpečovací detence, z výkonu vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody, nebo
- b) je po ukončení léčby chorobných závislostí propuštěna ze zdravotnického zařízení poskytovatele zdravotních služeb, psychiatrické léčebny nebo léčebného zařízení pro chorobné závislosti, nebo
- c) je propuštěna ze školského zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy nebo z pěstounské péče po dosažení zletilosti, resp. v 19-ti letech, nebo
- d) nemá uspokojivě naplněny životně důležité potřeby vzhledem k tomu, že je osobou bez přístřeší, nebo
- e) je osobou, jejíž práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností jiné osoby

Podle § 4 odst. 1 písm. a), b), c) a odst. 2 zákona o hmotné nouzi jsou dávky v systému pomoci v hmotné nouzi příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, mimořádná okamžitá pomoc. Příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení jsou dávky měsíčně se opakující, mimořádná okamžitá pomoc je dávkou jednorázovou.

Ze shora uvedených zákonných ustanovení je zřejmé, že jednou ze základních podmínek pro přiznání příspěvku na živobytí nebo i dalších dávek v systému pomoci v hmotné nouzi je znalost příjmů žadatele a spolu s ním posuzovaných osob, resp. bez znalostí

těchto příjmů není rozhodující orgán schopen zjistit, zda žadatel nárok na uvedený příspěvek má či nikoliv.

V prvním případě správní orgán I. stupně i žalovaný správně vyhodnotily, že osobami společně posuzovanými se žalobcem je jeho matka (§ 4 odst. 1, písm. c) zákona o životním a existenčním minimu). Žalobce bydlí s matkou v jednom bytě, tento je dle nájemní smlouvy veden na matku žalobce, žalobce je v tomto bytě hlášen k trvalému pobytu a sám také přiznává, že v tomto bytě bydlí. Popírá pouze, že by společně s matkou hospodařili, uvádí, že si své potřeby hradí sám. Užívá však jako zletilé dítě byt se svou matkou.

NSS ve svém rozsudku ze dne 15.11.2012, č.j. 4Ads 55/2012 judikoval, že je nutné vyloučit z hmotné nouze takové osoby, jejich příjmy sice nedosahují částky živobytí, avšak žijí v takových sociálních a majetkových poměrech, že je nelogické a nespravedlivé poskytovat jim příspěvek na živobytí z daní ostatních osob. Takové osoby totiž ve skutečnosti nejsou v hmotné nouzi a nepotřebují od státu pomoc nezbytnou pro zajištění jejich základních životních podmínek.

Podle § 3 odst. 4 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, orgán pomoci v hmotné nouzi může v odůvodněných případech určit, že osobou v hmotné nouzi není osoba, jejíž celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že jí mohou i po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení zaručit dostatečné zajištění její výživy a ostatních základních osobních potřeb.

Podle § 15 odst. 1 zákona o hmotné nouzi pro účely tohoto zákona se celkovými sociálními poměry rozumí podíl rodiny na trvání stavu v hmotné nouzi, do kterého se osoba dostala. Při posuzování celkových sociálních poměrů příslušný orgán pomoci v hmotné nouzi posuzuje také využívání jiného než vlastního majetku, které umožňují zpravidla osoby blízké.

Podle odst. 2 § 15 se celkovými majetkovými poměry pak rozumí hodnota movitého a nemovitého majetku vycházející z jeho zjištěné ceny, kterého lze využít ihned, popřípadě po určité době, pro zvýšení příjmů, a to jak krátkodobě k překlenutí přechodného stavu hmotné nouze, tak dlouhodobě, pokud nelze využít jiné možnosti. Z movitého a nemovitého majetku, uvedeného ve větě první, je vyloučen majetek, jehož prodej nebo jeho jiné využití nelze po osobě vyžadovat. Pokud jde podle poměrů osoby o běžný nemovitý nebo movitý majetek, jehož hodnota je zjevně nízká nebo naopak tak vysoká, že nelze mít pochyb o tom, že majetkové poměry nebrání přiznání dávky nebo naopak jsou překážkou přiznání dávky, nemusí být jeho cena podle zvláštního právního předpisu zjišťována (§ 15 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi).

Jednou ze základních podmínek pro uznání za osobu v hmotné nouzi je i skutečnost, že si posuzovaná osoba, případně osoby s ní společně posuzované, nemohou zvýšit příjem vlastním přičiněním. Zvýšením příjmu vlastním přičiněním se rozumí zvýšení příjmů vlastní prací, řádným uplatněním nároků a pohledávek nebo prodejem či jiným využitím majetku a vyžaduje se za podmínek ustálených v § 11 až 14 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Osoba, která prokazatelně neprojevuje dostatečnou snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním, se přitom podle § 3 odst. 1 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi nepovažuje za osobu v hmotné nouzi.

V této projednávané věci bylo bezpochyby prokázáno, že žalobce byl svými majetkovými poměry dostatečně zabezpečen. Měl dostatečné finanční prostředky na svém účtu a byl spoluvlastníkem nemovitostí popsanych žalovaným. Peníze na účtu však vybral a tyto byly převedeny na jiný účet, účet jeho matky, s níž žije žalobce v jednom bytě. Tedy převedl je na osobu, s níž je podle zákona společně posuzován, tedy s ní jsou společně posuzovány jeho sociální a majetkové poměry. Jednalo se o částku vysokou (...Kč), tedy částku, z níž mohl žalobce dlouhou dobu uspokojovat své životní potřeby. Žalobce však v době, kdy začal podávat žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc nebo příspěvek na živobytí, se začal zbavovat jak majetku nemovitého, tak vybral finanční prostředky ze svého účtu a tyto byly převedeny na účet matky žalobce. Je zcela nelogické, že by žalobce spravoval finanční prostředky své sestry paní I. M., když finanční prostředky ve výši ...,-Kč nepřevédl na její účet, (když z účtu žalobce byly finanční prostředky vybrány a účet zrušen), nýbrž peníze byly převedeny na účet matky žalobce, s níž žalobce žije v jednom bytě. Žalobce ani správnímu orgánu neprokázal, proč by tyto finanční prostředky v tak vysoké částce spravoval své sestře, takže toto jeho tvrzení, podpořené prohlášením jeho sestry paní I. M., soud pokládá vysloveně za tvrzení účelové, s cílem získat od státu příslušnou dávku. Za účelové soud pokládá také tvrzení žalobce, že pozemků, jichž byl prokazatelně spoluvlastníkem, se zbavil, a to darováním jiné osobě, protože je nemohl prodat, nikdo je nechtěl a proto je převedl darem na členy své rodiny.

Žalobce žádným způsobem neprokázal, že by se pokoušel nemovitosti, jichž byl spoluvlastníkem, prodat, tedy získat z nich finanční prostředky a použít je na uspokojení svých základních životních potřeb.

Soud tedy v tomto směru přisvědčil úvaze správních orgánů obou stupňů, které jednání žalobce posoudily jako účelové a jeho žádosti nevyhověly.

Toto stanovisko správních orgánů je podpořeno i tím, že rozhodnutím správního orgánu bylo žalobci uloženo, a to rozhodnutím z 28.2.2011, vrátit přeplatek na neoprávněně vyplacené dávce příspěvku na živobytí za dobu od listopadu 2008 do srpna 2010 v celkové výši ...,-Kč, přičemž tento přeplatek žalobce ve dvou splátkách zaplatil a druhá splátka ve výši ...,-Kč byla 23.3.2011 uhrazena z účtu, na který účastník dne 12.7.2010 nechal převést finanční prostředky ve výši ...,-Kč a který byl převeden na účet znějící na jméno matky žalobce, paní M. R.

Žalobce tedy v březnu 2011 zaplatil přeplatek na dávce přes celkem ...,-Kč a pokud by se nejednalo o jeho finanční prostředky, stěží by částku přes ...,-Kč převedl z účtu, na nějž nechal převést finanční prostředky ve výši ...,-Kč. Soud má za to, že i toto je důkazem toho, že částka ...,-Kč byly vlastní finanční prostředky žalobce, neboť s nimi i sám v březnu 2011 disponoval a zaplatil z nich přeplatek na dávce ve výši ...,-Kč.

Soud předesílá, že zákon o pomoci v hmotné nouzi jednoznačně definuje situaci, kdy oprávněným osobám vzniká nárok na poskytnutí určité dávky podle tohoto zákona, současně však – jak uvádí důvodová zpráva k tomuto zákonu, propojuje poskytování pomoci osobám s hodnocením jejich aktivity při zvyšování příjmů vlastním přičiněním. Vychází přitom z principu odpovědnosti jednotlivé osoby za své sociální postavení a sleduje zabránění zneužívání dávkového systému v hmotné nouzi. Jinými slovy, dávky pomoci v hmotné nouzi jsou určeny pouze těm, kteří si z vážných důvodů nemohou vlastním přičiněním zvýšit příjem, který po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje částky živobytí a zabezpečení jejich základních životních podmínek je tak vážně ohroženo.

Zmiňovaný důraz na zvyšování příjmů vlastním přičiněním se projevuje i v zákonem stanovené povinnosti prodat či účelně využít vlastní majetek k odvrácení hrozícího nebo již existujícího nedostatku finančních prostředků. Výjimku zmírňující tvrdost bezvýhradného uplatňování tohoto pravidla představuje ust. § 14 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Toto ustanovení však na situaci, v níž se nachází žalobce, nedopadá.

Ze správního spisu vyplývá, že žalobce se nesnažil ani poskytnout kvalifikovanou součinnost správnímu orgánu při zjišťování jeho poměru, naopak skutečnosti důležité pro posouzení jeho žádosti neuváděl, bránil se i zjišťování stavu v jeho bydlišti a za těchto okolností nelze posuzovat postup správních orgánů, že nedostatečně zjistily skutečný stav věci, jak namítal žalobce.

Naopak soud má za to, že skutkový stav byl zjištěn náležitě, bylo postupováno v souladu s ust. § 3 správního řádu.

K namítané nečinnosti, kterou žalobce nijak blíže nespecifikoval, soud zjistil, že v projednávané věci bylo rozhodováno ve lhůtách stanovených zákonem, zvláště když žalobce žádnou součinnost neposkytl, neboť žádost na ÚMČ Brno – Černovice byla podána 3.1.2011 a rozhodnutí prvostupňového správního orgánu bylo vydáno 2.2.2011, tedy do jednoho měsíce a rozhodnutí Magistrátu města Brna pak 25.5.2011, tedy bylo rozhodnuto i druhostupňovým správním orgánem od podání žádosti do čtyř a půl měsíců. Soud tedy jednání správních orgánů jako nečinnost neposuzoval. Vycházel z judikátu NSS ze dne 10.12.2012, č.j. 2Ans 14/2012 – 41, kde nečinnost je objektivně existující stav, kdy v zákonem předepsaných lhůtách nedošlo k provedení příslušných procesních úkonů. Ne každá nečinnost je však přičitatelná správnímu orgánu. Ust. § 71 odst. 5 správního řádu z roku 2004 představuje materiální hledisko posouzení takového stavu; má-li zjištěná nečinnost svůj původ ve způsobu, jakým vystupuje v řízení jeho účastník, nejde o nečinnost správního orgánu a nelze se proti ní dovolávat ochrany. Lze tedy říci, že bylo rozhodováno v posouzení projednávaného případu včas, a to zejména s ohledem na zcela pasivní postoj žalobce, který naopak ztěžoval zjištění skutečného stavu.

Žalobce pak ještě namítal, že o jeho odvolání nerozhodoval Krajský úřad Jihomoravského kraje ale Magistrát města Brna, tak jak měl dle zákona o hmotné nouzi.

Ani toto stanovisko soud nesdílí, odkazuje přitom na ust. § 130 písm. c) a § 139 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, kdy v I. stupni rozhodují úřady městských částí a odvolacím správním orgánem není krajský úřad, tak jak jej stanovil v § 77 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi ale je jím dle ust. § 89 odst. 1 správního řádu nejbližší nadřízený správní orgán, tj. Magistrát města Brna.

V průběhu doby došlo ke změně žalovaného, a to s účinností od 1.1.2012 na základě zákona č. 366/2011, kdy rozhodování o odvolání mimo jiné ve věcech dávek pomoci v hmotné nouzi přešlo na Ministerstvo práce a sociálních věcí, tedy ministerstvo se stalo tímto dnem procesním nástupcem Magistrátu města Brna, který vydal rozhodnutí o odvolání.

Žaloba není důvodná.

Soud proto žalobu jako nedůvodnou dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Pokud jde o náklady řízení, rozhodnutí se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce ve věci neměl úspěch, náklady řízení mu proto nemohly být přiznány, žalovanému správnímu orgánu žádné náklady kromě běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 21. srpna 2013

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Marie Šeregelyová